

Asia: VN/32635/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko teillä lausuttavaa tulotietojen käsittelystä tai käyttötarkoituksista?

Tietosuojavaltuutetun lausunto

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt tietosuojavaltuutetulta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta. Kiitän mahdollisuudesta lausua asiassa.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia (järjestämislaki, 380/2023) sekä tulotietojärjestelmästä annetun lain (53/2018) 13 §:ää. Ehdotuksen perusteella työvoimaviranomaisille esitettäisiin nykyistä laajempaa oikeutta saada tulotietojärjestelmään tallennettuja tietoja työvoimapalveluiden ja niihin liittyvien tehtävien toimeenpanemiseksi ja työllisyyden edistämiseksi, jonka lisäksi työvoimaviranomaisen velvollisuutta tallentaa valtakunnalliseen tietovarantoon tietoa täsmennettäisiin koskemaan muita työnhakua ja työllistymistä tukevia palveluja. Tämän lisäksi Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskukselle (KEHA-keskus) mahdollistettaisiin oikeus saada tulotietojärjestelmän tietoja valtionavustuslakiin liittyvien lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

Työvoimaviranomaisen tiedonsaantioikeus

Työvoimaviranomaisella on jo nykyisin oikeus saada tulorekisteristä välttämättömiä tietoja muutosturvakoulutusta, palkkatukea, 55 vuotta täyttäneiden työllistämistukea, starttirahaa ja palvelutarpeen arviointia koskevien tehtävien toimeenpanoa varten. Tietosuojavaltuutetun

käsityksen mukaan työvoimaviranomaisella on siis oikeus saada tulorekisteristä tietoja lakisääteisten tukien maksatustehtäviin sekä palvelutarpeen arviointiin. Sanotun palvelutarpeen arvioinnin osalta tiedonsaantioikeus on tullut voimaan 1.1.2026 (lakimuutokset 1412/2025 ja 1418/2025). Nyt esitetysti työvoimaviranomaisen tiedonsaantioikeutta tulorekisteritietojen osalta laajennettaisiin tästä edelleen kattamaan järjestämislain tarkoittamien palveluiden ja tehtävien järjestäminen ja tuottaminen sekä niitä koskeva valvonta, kehittäminen, seuranta, arviointi, tilastointi, ennakointi ja ohjaus. Lakiehdotus olisi kuitenkin vain mahdollistava, eikä velvoittaisi työvoimaviranomaisia hyödyntämään tietoja.

Tietosuojavaltuutettu on edellä sanottuun palvelutarpeen arviointiin (HE 108/2025 vp) liittyen antamissaan lausunnoissa tuonut esiin oikeasuhtaisuuteen liittyviä huomioita koskien salassa pidettävien tulorekisteritietojen käyttöä kyseisessä tarkoituksessa. Tietosuojavaltuutettu totesi, että vaikka tulorekisteritiedot saattaisivat olla hyödyllisiä sanotussa tarkoituksessa, esityksen perusteella jäi epäselväksi, ovatko tiedot palvelutarpeen arvioinnissa välttämättömiä ja niiden käyttö oikeasuhtaista. Nyt ehdotetulla sääntelyllä tulorekisteritietojen käyttöä laajennettaisiin edelleen.

Oikeasuhtaisuus

Esitysluonnoksen mukaan työvoimaviranomaisen tulorekisteristä saatavien tietojen käsittely perustuisi yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohtaan ja käsittelyn oikeusperuste olisi tietosuojalain 4 §:n 2 kohta. Tietosuojalain 4 §:n 2 kohdan mukaan henkilötietoja saa käsitellä yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisesti, jos käsittely on tarpeen ja oikeasuhtaista viranomaisen toiminnassa yleisen edun mukaisen tehtävän suorittamiseksi.

Esitysluonnoksessa todetaan, että työvoimaviranomaista koskevalla lainsäädännöllä olisi yleisen edun mukainen tavoite ja se olisi oikeasuhtainen tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden. Esitysluonnoksen mukaan tulotietojen avulla kunnat ja kuntayhtymät pystyisivät parantamaan työvoimapalveluiden toimeenpanon tehokkuutta, kustannustehokkuutta sekä työnhakijoiden yksilöllisiin palveluihin ohjaamista, palvelutarpeen arviointia ja sitä kautta yksilöllisiin palveluihin ohjaamista, työvoimapalveluiden sisältöä sekä arvioimaan palveluiden vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta paremmin kuin ilman tulotietoja. On kuitenkin todettava, että esitysluonnoksen perusteella jää epäselväksi mihin tämä arvio perustuu.

Tietosuojavaltuutettu katsoo, että sääntelyn jatkovalmistelussa on syytä tarkentaa, miten tätä laajempaa tiedonsaantioikeutta voidaan pitää oikeasuhtaisena ottaen erityisesti myös huomioon, että esitysluonnoksen mukaan ehdotetulla ei arvioida olevan itsenäisiä työllisyysvaikutuksia. Esitysluonnoksessa itsessään myös todetaan, että työvoimaviranomaisille on tarkoitus mahdollistaa myös tiedonsaantioikeus KEHA-keskuksen lakisääteisen tehtävän perusteella tuottamaan esikäsiteltyyn tietoon. Tämän osalta todetaan, että tämän tiedon käsitteleminen työvoimapalveluiden ja niihin liittyvien tehtävien toimeenpanossa on paljon hyödyllisempää ja kustannustehokkaampaa kuin raakadatan käsittely. Tällöin on perusteltua jatkovalmistelussa tarkemmin tehdä selkoa siitä, onko tällaisenaan ehdotettu tiedonsaantioikeuden laajentaminen työvoimaviranomaisille oikeasuhtaista. Henkilötietojen käsittelyn laajuus tulisi suhteuttaa käsitellyllä

saataviin hyötyihin nähden. Mitä suuremman henkilökunnan tietoja käsitellään, sitä suuremmat pitäisi olla myös tavoitellut ja saatavissa olevat hyödyt.

Edelleen todettakoon, että viranomaisten välisten henkilötietojen luovutuksen edellytyksiä on arvioitava käyttötarkoitussidonnaisuuden periaatetta vasten, siten kuin yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 4 kohdassa säädetään. Mikäli tietojen käyttötarkoitus muuttuu tietojen luovutuksen johdosta, luovutuksen edellytyksenä on rekisteröidyn suostumus tai se, että luovutussäännös on välttämätön ja oikeasuhtainen toimenpide yleisen tietosuoja-asetuksen 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden turvaamiseksi. Huomioitakoon myös, että yleisen tietosuoja-asetuksen johdanto-osan kappaleen 43 mukaisesti suostumusta ei tule käyttää käsittelyn perusteena viranomaistoiminnassa. Välttämättömyyskriteerin täyttyminen viranomaisten tiedonsaantioikeuksien toteuttamisessa edellyttää, että tiedonsaantioikeus kohdistuu ainoastaan viranomaisen laissa säädetyn toiminnan kannalta välttämättömiin tietoihin. Oikeasuhtaisuuden osalta tulisi arvioida, ovatko suunnitellut henkilötietojen käsittelytoimet oikeassa suhteessa käsittelyllä tavoiteltuun päämäärään nähden.

Rekisteröidyn oikeudet

Käsittelyn oikeusperuste vaikuttaa rekisteröidyn oikeuksiin. Esitysluonnoksen perusteella kuntien ja kuntayhtymien käsitellessä tulotietojärjestelmästä luovutettuja tietoja rekisteröidyn oikeudet ja vapaudet määräytyisivät yleisen tietosuoja-asetuksen perusteella. Esitysluonnoksen mukaan tähän liittyen poikkeuksen rekisteröidyn oikeuksiin muodostaisi järjestämislain 114 §:n 5 momentti, jonka mukaan rekisteröidyllä ei ole yleisen tietosuoja-asetuksen 18 artiklassa säädettyä oikeutta 1 momentissa tarkoitettujen tietojen käsittelyn rajoittamiseen. Niin ikään todetaan, että tämä johtuisi siitä, että tulorekisteritietojen käsittelyoikeudesta säädettäisiin järjestämislain 114 §:n 1 momentin 11 kohdassa. Tietosuojavalettuutetun käsityksen mukaan sanottu rajoitus 18 artiklan osalta, koskien järjestämislain 114 §:n 1 momentin tietoja, on säädetty jo aiemmin julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevan lainsäädännön säätämisen yhteydessä (HE 207/2022 vp). Tällöin henkilötietojen käsittelyn perustana on ollut yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta. Tietosuojavalettuutettu toteaa, että esitysluonnosta on tarpeen täydentää tältä osin, koska edellä sanotusti tulorekisteritietoja käsiteltäessä oikeusperuste olisi yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohta.

Oikeusperusteeksi esityksessä ilmoitetun yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan osalta on myös huomioitava, että rekisteröidyllä on tällöin 21 artiklan mukainen vastustamisoikeus. Yleisen tietosuoja-asetuksen 21 artiklan 1 kohdan mukaan rekisteröidyllä on oikeus henkilökohtaiseen erityiseen tilanteeseensa liittyvällä perusteella milloin tahansa vastustaa häntä koskevien henkilötietojen käsittelyä, joka perustuu 6 artiklan 1 kohdan e tai f alakohtaan, kuten näihin säännöksiin perustuvaa profilointia. Rekisterinpitäjä ei saa enää käsitellä henkilötietoja, paitsi jos rekisterinpitäjä voi osoittaa, että käsittelyyn on olemassa huomattavan tärkeä ja perusteltu syy, joka syrjäyttää rekisteröidyn edut, oikeudet ja vapaudet tai jos se on tarpeen oikeusvaateen laativaksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi. Tämä oikeus on 21 artiklan 4 kohdan mukaan myös nimenomaisesti saatettava rekisteröidyn tietoon ja esitettävä selkeästi ja muusta tiedotuksesta erillään viimeistään silloin, kun rekisteröityyn ollaan yhteydessä ensimmäisen kerran.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 23 artiklassa säädetään mahdollisuudesta rajoittaa rekisteröityjen oikeuksia. Rajoitusperusteelta vaaditaan yksityiskohtaista ja tarkkaa sääntelyä. Rajoituksesta säättämisen edellytyksenä myös on, että rajoituksessa noudetaan keskeisiltä osin perusoikeuksia ja vapauksia ja se on demokraattisessa yhteiskunnassa välttämätön ja oikeasuhtainen toimenpide, jolla voidaan taata 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden turvaaminen. Tällöin sääntelyssä on huomioitava myös asetuksen 23 artiklan 2 kohdassa oleva siitä, mitä tulee säätää tarkemmin.

Esitysluonnoksen perusteella ei ole kovinkaan selkeää millaisissa erilaisissa tarkoituksissa tulorekisteritietoja lopulta käytännössä saatettaisiin käyttää. Esityksessä niin ikään todetaan, että kunnat voisivat kehittää myös muita työvoimapalveluiden järjestämistä edistäviä käyttötarkoituksia tulotiedoille. Tietosuojavaltutettu toteaa, että henkilötietoja on käsiteltävä asianmukaisesti ja rekisteröidyn kannalta läpinäkyvästi. Käsittelyn tulee olla ennakoitavaa, eikä tietojen käsittely saa tulla rekisteröidylle yllätyksenä.

Tietosuoja vaikutukset

Esitysluonnoksen mukaan ehdotettujen muutoksien myötä kunnat ja kuntayhtymät saisivat henkilötietoja tulorekisteristä ja voisivat käsitellä laajamittaisesti henkilötietoja suuresta määrästä rekisteröityjä. Esityksessä todetusti, tämän arvioidaan täyttävän korkean riskin, joka kuitenkin olisi riippuvainen siitä, hyödyntäisikö työvoimaviranomainen tulotietojen saamisen mahdollisuutta vai ei. Esitysluonnoksessa todetaan, että tietosuoja vaikutuksia arvioitaisiin lainsäädäntötyön yhteydessä yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan perusteella kuntien ja kuntayhtymien tiedonsaantioikeuden laajentamisen näkökulmasta. Niin ikään kuitenkin myös todetaan, että esitysluonnoksessa esitetty ei täyttäisi rekisterinpitäjälle yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklassa säädettyä velvollisuutta. Tietosuoja valtutettu katsoo, että sanotun lakiehdotuksen ollessa mahdollistavaa, on esitetyn perusteella hankala arvioida millaiseksi vaikutukset varsinaisen käsittelyn osalta lopulta käytännössä muodostuvat. Tietosuoja valtutettu jakaa näin ollen näkemyksen siitä, että ennen mahdollisia käsittelytoimia rekisterinpitäjän voi olla tarpeen tehdä tietosuoja koskeva vaikutustenarviointi.

Tietosuoja työryhmä on ohjeissaan tuonut esiin, ettei tietosuoja koskevaa vaikutustenarviointia vaadita muun muassa tilanteessa, jos käsittelytoimella on yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c tai e alakohdan nojalla oikeusperuste EU:n oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, joka säätelee siihen liittyvää käsittelytoimintaa ja vaikutustenarviointi on jo tehty kyseisen käsittelyn oikeusperusteen määrittämisen yhteydessä (yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 10 kohta), paitsi jos jäsenvaltio katsoo tarpeelliseksi toteuttaa tällaisen arvioinnin ennen käsittelytoimien aloittamista. Tietosuoja työryhmä on edellä sanottuun liittyen kuitenkin tuonut myös esiin, että ennen toimien aloittamista edellytetään todennäköisesti uudelleentarkastelua, koska hyväksytty lainsäädäntö saattaa poiketa ehdotuksesta siten, että poikkeaminen vaikuttaa yksityisyyteen ja tietosuojaan liittyviin asioihin. Lainsäädännön antamisen yhteydessä ei välttämättä ole saatavilla riittävästi varsinaista käsittelyä koskevia teknisiä tietoja, vaikka säädösehdotuksen mukana olisikin ollut tietosuoja koskeva vaikutustenarviointi. Tällaisissa tapauksissa voi olla tarpeen tehdä vaikutustenarviointi ennen varsinaisten käsittelytoimien toteuttamista. (Ohjeet tietosuoja

koskevasta vaikutustenarvioinnista ja keinoista selvittää ”liittyykö käsittelyyn todennäköisesti” asetuksessa (EU) 2016/679 tarkoitettu ”korkea riski”, WP 248 rev.01, s. 15 ja viite 21).

Huomiot ehdotetun sääntelyn osalta

Voimassa olevan järjestämislain 114 §:n 1 mom. 11 kohdan mukaan henkilöasiakkaasta voidaan palvelutarpeen arvioimiseksi käsitellä tulotietojärjestelmästä annetun lain 6 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut tiedot palkoista ja tuloista ja 7 §:n 4 ja 7 kohdassa tarkoitettut tiedot tuloerien ansainta-ajankohdista ja ammattinimikkeistä. Nyt ehdotetusti työvoimaviranomaisen tiedonsaantioikeus kattaisi tätä yleisluontoisemmin tulotietojärjestelmästä annetun lain 3 luvun 6 ja 7 §:ssä tarkoitettut tiedot, eli käytännössä kaikki tulorekisteriin talletettavat tulotiedot ja muut tiedot sekä talletettavat täydentävät tiedot. Ehdotetun järjestämislain 114 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan, että henkilöasiakkaasta käsiteltäviä tietoja ei olisi tarpeen eikä tarkoituksenmukaista rajata tarkemmin, sillä tietojen luovuttamisesta päättää Tulorekisteriyksikkö tietojen minimointiperiaatetta ja käyttötarkoituksensidonnaisuuden periaatetta noudattaen. Esitysluonnoksessa todetusti tietoja tiedon käyttäjille luovuttaessaan Tulorekisteriyksikkö vastaa siitä, että tiedon käyttäjille luovutetaan niiden laissa säädetyn tiedonsaantioikeuden mukaisesti ainoastaan sellaisia tietoja, joita tiedon käyttäjällä kulloinkin käsillä olevaan käyttötarkoitukseen on oikeus saada ja jotka ovat tarpeellisia tai välttämättömiä juuri tässä käyttötarkoituksessa ja, että tiedon käyttäjille ei luovuteta tietyn käyttötarkoituksen kannalta tarpeettomia tietoja.

Järjestämislakiin lisättävän 112 §:n 4 momentin mukaan 114 §:n 1 momentin 11 kohdassa tarkoitettuja tietoja (tulotietojärjestelmästä annetun lain 3 luvun 6 ja 7 §:ssä tarkoitettut tiedot) voidaan käsitellä ainoastaan 112 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädettyihin tarkoituksiin (järjestämislaissa tarkoitettujen palvelujen ja tehtävien järjestämiseen ja tuottaminen) sekä niitä koskevaan valvontaan, kehittämiseen, seurantaan, arviointiin, tilastointiin, ennakkointiin ja ohjaukseen. Esitysluonnoksessa on todettu, että tulorekisteristä luovuttavien tietojen käyttötarkoituksen laajentaminen tulisi rajoittaa järjestämislaissa säädettyjen välttämättömien työvoimapalvelujen ja niihin liittyvien tehtävien toimeenpanoon, eikä tietojen saamista kuntien kaikkien toimialojen omiin ja muihin lakisääteisiin tehtäviin olisi tarkoituksenmukaista eikä mahdollista mahdollistaa. Ehdotetun tulotietojärjestelmään kohdistuvan lakimuutoksen säännöskohtaisissa perusteluissa kuitenkin tuodaan esiin, että mikäli työvoimaviranomaisen yleisen toimialansa perusteella järjestämästä palvelusta olisi sovittu työllistymissuunnitelmassa, tulotietojärjestelmästä annetun lain 34 kohdan mukainen oikeus tiedon saamiselle täyttyisi, koska työllistymissuunnitelma on järjestämislaissa tarkoitettu työvoimapalvelu.

Edellä esiin tuotujen seikkojen osalta on todettava, että vaikka ehdotettu sääntely on sinänsä sanamuodoltaan selkeä ja rajattu, on sääntelyn sisältö varsin lakea ja käytännön tilanteissa voikin muodostua haasteellisia soveltamistilanteita sen osalta mihin tarkoituksiin tietoa saa käyttää, etenkin kun esitetyn perusteella jää vaikutelma, että tietojen käyttöä on käytännössä tietyiltä osin mahdollista laajentaa koskemaan kuntien yleisen toimialan palveluja, kunhan asiasta on sovittu työllistymissuunnitelmassa. Esitysluonnoksessa myös tuodaan esiin, että kunnat voivat kehittää myös muita työvoimapalveluiden järjestämistä edistäviä käyttötarkoituksia tulotiedoille. Jo esitysluonnoksessakin on vaikutustenarviointien yhteydessä todettu, että tietojen

välttämättömyyden arviointi sekä tietojen käyttötarkoitusten arviointi tullevat aiheuttamaan työvoimaviranomaista valvovalle viranomaiselle haasteellisia tulkintatilanteita asiakkaiden yhdenvertaisuuden, tasapuolisen kohtelun sekä tietosuojan osalta. Tällöin herää myös kysymys, miten Tulorekisteriyksikkö rekisterinpitäjänä voi käytännössä varmistua siitä, että luovuttaa tiedot lainmukaisesti. Todettakoon myös, että vaikka Tulorekisteriyksikkö arvioi yksittäistapauksessa tietoa luovuttaessaan tiedon tarpeellisuuden tai välttämättömyyden sanotussa käyttötarkoituksessa, tämä ei kuitenkaan poista sitä, etteikö sääntelyn tulisi olla riittävän täsmällistä.

Yleisesti ottaen todettakoon, että säädettäessä kansallisen liikkumavaran puitteissa yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c ja e alakohtiin perustuvasta käsittelystä, tulee säännösten osalta kiinnittää huomiota toimivalta ja tehtäväsäännösten tarkkarajaisuuteen. On siten tarkasteltava, voidaanko ehdotetun sääntelyn pohjalta yksiselitteisesti määritellä, mitä tarkoitusta varten henkilötietoja on tarpeellista käsitellä ja ilmeneekö sääntelystä asianmukaisesti ne rekisterinpitäjälle kuuluvat tehtävät, joiden suorittamiseksi henkilötietojen käsittely on tarpeellista.

Tulorekisteriin talletetut tuloja ja muita suorituksia sekä suorituksen saajia ja maksajia koskevat tiedot ovat salassa pidettäviä. Huomioitakoon, että perustuslakivaliokunta on tällaisten tietojen saamista ja luovuttamista koskevaa sääntelyä arvioidessaan kiinnittänyt huomiota muun muassa siihen miten tietojensaantioikeus sidotaan tietojen välttämättömyyteen. Tietojensaanti- ja luovuttamismahdollisuus on voinut liittyä jonkin tarkoituksen kannalta ”tarpeellisiin tietoihin”, jos tarkoitetut tietosisällöt on pyritty luettelemaan laissa tyhjentävästi. Jos taas tietosisältöjä ei ole samalla tavoin luetteloitu, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus ”tietojen välttämättömyydestä” jonkin tarkoituksen kannalta. Valiokunta ei toisaalta ole pitänyt hyvin väljiä ja yksilöimättömiä tietojensaantioikeuksia perustuslain kannalta mahdollisina edes silloin, kun ne on sidottu välttämättömyyskriteeriin. (ks. esim. PeVL 96/2022 vp, k. 15 ja siinä viitatu lausunnot).

KEHA-keskuksen tiedonsaantioikeus valtionavustuslakiin liittyviin tehtäviin

KEHA-keskuksen tiedonsaantioikeuksia tulorekisteristä ehdotetaan laajennettavaksi siten, että KEHA-keskus voisi käyttää tulorekisterin tietoja sen vastuulle kuuluvien valtionavustuslain nojalla maksettavien avustusten maksamisessa, takaisinperinnässä ja valvonnassa. Esityksessä todetusti KEHA-keskuksella on jo nyt sanottuja tehtäviä hoitaessaan oikeus valtionavustuslain 31 §:n nojalla saada tuloihin liittyvät tiedot, mutta oikeus ei koske suoraan tulotietojärjestelmään tallennettuja tietoja, sillä tulorekisterilaissa ei tästä oikeudesta ja käyttötarkoituksesta säädetä. Esityksessä ei ehdoteta muutoksia valtionavustuslaissa säädettyyn tiedonsaantioikeuteen.

Esitysluonnoksessa todetusti KEHA-keskuksen tehtävien osalta käyttötarkoituksen laajentamisen tarkoituksena olisi helpottaa valtionavustuksien maksatukseen, takaisinperintään ja valvontaan liittyvää hallinnollista taakkaa sekä helpottaa valtionavustuksen hakijan hallinnollista taakkaa tarvittavien tietojen toimittamisen osalta. Samalla mahdollistettaisiin tietoturvallinen tietojen siirtyminen tulorekisteriyksikön ja KEHA-keskuksen välillä. Niin ikään todetaan, että toimella myös

edistettäisiin valtionavustusten hakijoiden henkilötietojen suojaa. Esityksessä ei ole kuitenkaan muutoin tarkemmin arvioitu sanotun ehdotuksen vaikutuksia rekisteröidyille.

Esitysluonnoksen mukaan KEHA-keskuksen tietojen käsittely tässä tarkoituksessa perustuisi yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohtaan ja tietojen käyttötarkoituksesta säädettäisiin tulorekisterilain 13 §:n 1 momentin 23 kohdassa. Edelleen todetaan, että käsittelyn oikeusperustana olisi tietosuojalain 4 §:n 2 kohta. Tältä osin tietosuojavaltutettu viittaa jo edellä työvoimaviranomaisen tiedonsaantioikeuden yhteydessä rekisteröidyn oikeuksista ja käsittelyn oikeusperusteesta todettuun. Edelleen korostettakoon, että tietojen käsittely myös tässä yhteydessä tulee olla rekisteröidyn kannalta läpinäkyvää ja ennakoitavaa.

2. Onko teillä lausuttavaa muita työnhakua ja työllistymistä tukevien palvelujen kirjaamisvelvollisuuden täsmentämisestä?

Työvoimaviranomaisella on velvollisuus käyttää työvoimapalvelujen toimeenpanossa valtakunnallista tietovarantoa, palvelualustaa ja asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta. Nyt esitetysti työvoimaviranomaisen velvollisuutta tallentaa valtakunnalliseen tietovarantoon tietoa täsmennettäisiin siten, että työvoimaviranomaisella olisi velvollisuus tallentaa valtakunnalliseen tietovarantoon tiedot, jotka olisivat tarpeen muiden työnhakua ja työllistymistä tukevien palveluiden tilastointia ja tiedolla johtamista varten. Esitysluonnoksen mukaan näillä muilla työnhakua ja työllistymistä tukevilla palveluilla tarkoitettaisiin sellaisia palveluita, joita kunnat voisivat järjestää yleisen toimialansa perusteella työnhakijoiden työllisyyden tukemiseksi ja edistämiseksi. Esitysluonnoksen säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan, että tällä uudella järjestämislain 121 §:n 1 momentin 7 kohdalla ei muutettaisi nykytilaa, vaan ainoastaan täsmennettäisiin nykytilaa siten, että tallentamisvelvollisuus olisi yksiselitteinen.

Tietosuojavaltutettu pitää kannatettavana, että sääntely on mahdollisimman selkeää, kuitenkin tietojen minimointi huomioiden. Yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan henkilötietojen käsittelyn suhteen on noudatettava periaatetta, jonka mukaan henkilötietojen on oltava asianmukaisia ja olennaisia ja rajoitettuja siihen, mikä on tarpeellista suhteessa niihin tarkoituksiin, joita varten niitä käsitellään ("tietojen minimointi"). Tietosuojavaltutetun esitysluonnoksesta saaman käsityksen mukaan edellä sanottuja tietoja kirjatessa tallennettavat tiedot on tarkoitus rajata ehdottoman tarpeellisiin.

3. Onko teillä lausuttavaa vaikutusarvioinneista?

Viranomaisvaikutusten osalta esitysluonnoksessa tuodaan esiin, että tulorekisterin tietojen laajemman käyttämisen työvoimaviranomaisissa arvioidaan lisäävän jonkin verran Lupa- ja valvontavirastoon saapuvien kanteluiden määrää ja viraston tehtäviä mahdollisen oma-aloitteisen valvonnan osalta. Tähän liittyen todettakoon, että ehdotettu sääntely saattaa lisätä yhteydenottoja myös tietosuojalainsäädännön noudattamista valvovaan tietosuojavaltutetun toimistoon.

4. Tulisiko tulorekisterin tietojen käyttömahdollisuuksia työvoimaviranomaisen ja KEHA-keskuksen toiminnassa laajentaa koskemaan työttömyysturva-asioiden käsittelyä? Mitä nämä tilanteet ovat ja

kuinka tulorekisterin käyttö näissä tilanteissa sujuvoittaisi työvoimaviranomaisen ja KEHA-keskuksen lakisääteisten tehtävien hoitamista nykyisiin menettelytapoihin verrattuna?

-

5. Muuta lausuttavaa?

-

Erhosalo Minna
Tietosuojavaltuutetun toimisto